

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. An Confessio debeat fieri ore, secreto & veraciter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

etum a vita christiane transacta) de quo testentur qui adstant: quod & requirunt alie auctoritates *conclus. præc.* allegatæ. Resp. 1. Neg. An. nam solum dicunt tunc dandam absolutionem, & quidem absolute, non negant, quod non possit dari saltem sub conditione, in casu nostro: expriment enim tantum id quod est certum. Sicut *Rituale Romanum Tit. de Sacram. Pœnit.* tradens in periculo mortis quemlibet Sacerdotem posse a quibuscumque censuris & peccatis absolvere, si approbatus desit confessarius, tradit hoc quod certum est, abstrahens ab eo quod est controversum, an scilicet etiam sine hac conditione possit id quilibet Sacerdos.

Nihilominus auctoritates dant satis intelligi, quod nos in præsentia dicimus: si enim sufficiat ostendisse per se vel per alios confitendi desiderium, utique perinde est, per quale signum: at vita orthodoxa est hujusmodi signum, sive ostendit sufficienter hujusmodi desiderium: adeoque conforpiter ad eandem auctoritatem talis est absolvendus. Confirmatur: quia simile signum est sufficiens pro Baptismo, ergo similiter pro hoc Sacramento, de quo pariformiter est loquendum, & loquuntur prædictæ auctoritates. *Carthaginense III.* namque & *Africanum* subito obmutescentes quoad Baptismum & quoad Pœnitentiam expressè acquirant.

Dices IV. Ad quid danda est absolutio, cum possit ei dari Unctio certò valida & probabilis conferens attrito primam gratiam in tali casu? Resp. in primis, quia hoc non est certum, & ut, si unum non proffit, infirmus juvetur per aliud. Secundò, quia esto Unctio haberet hanc viam, tamen est Sacramentorum vivorum, & consequenter suscipi debet à constituto in statu gratiæ, per Sacramentum scilicet mortuorum: adeoque debet, si fieri potest, peccator in istum statum restitui prius per hoc Sacramentum. Tertiò, quia etsi esset justus, tamen sicut adhuc desiderare censetur in tali casu Unctionem, sic & absolutionem; adeoque probabiliter valide dari potest, & per consequens debet.

Dices V. Non potest cum fundamento aliquid fieri de dispositione ejusmodi infirmi: ergo nequit ei impendi absolutio. Resp. Neg. Antec. sufficiens enim fundamentum est vita catholice acta, solent namque Catholici quomodo dicere Orationem Dominicam, & petere veniam à Deo, simileque actus elicere, præsertim circa finem vitæ, nec sciri potest, an adeò subito oppressus sit, ut non potuerit elicere actum doloris de peccatis, quæ solent statim incidere periclitanti; nec etiam sciri potest, an desit interior usus rationis: in quo experientia docet nos sæpè falli, ut patet exemplo notabili, quod de se ipso narrat *Marchant supra*. Sanè etiam

in ordine ad Extremam Unctionem, præsumi debet dispositio in suscipiente; & tamen hanc in hujusmodi infirmo præsumit Ecclesia: quid ni ergo similiter in ordine ad absolutionem? in ordine ad quam proinde præsumit illam ipse quoque *Augustinus supra* agens de adulteris: quod scilicet fortè intra se pœnitescentes jaceant. Dato autem, quod dispositio verè non subesset, irreverentiam, quæ Sacramento fieret, abstergit ipsa necessitas, atque etiam conditio absolutioni appositæ saltem per mentem.

Dices VI. Conclusio præmissa repugnat veteri usui Ecclesiæ. Resp. repugnare ad summum usum negativè, quia scilicet hoc olim non ita fuit practicum: est autem frequens circa hujusmodi variatio, ut quod in Ecclesia olim non fuerat discussum, postea discutatur & usurpetur; veluti cù fundamento erutum ex aliis doctrinis Ecclesiasticis. Quàmvis falsum videatur generaliter loquendo, nusquam in Ecclesia fuisse id practicum: cum non solum præsentia, sed etiam superiori sæculo fuerint assertores nostræ conclusionis; immo eam satis apertè tradat *Augustinus*. Cujus proinde verbis *supra c. 26.* concludo. *Non solum incredibile est, nec in fine vitæ hujus baptizari Catechumenum* (supple ex *c. 28.* aut reconciliari seu absolvi Catholicum) *velle: verum etiam si voluntas ejus incerta est, multò satius est nolenti dare, quàm volenti negare: ubi velit, an nolit, sic non apparet, ut tamen credibilis sit, eum si posset, velle se potius fuisse dicendum, ea Sacramenta percipere, sine quibus jam credit non se oportere de corpore exire.*

QUÆSTIO VII.

An Confessio debeat fieri Ore, secreto & veraciter?

Dico I. Ex usu Ecclesiæ Confessio est facienda ore; quàm proinde *Florentinum in Decreto de Armenis* appellat, *Oris Confessionem*. Et quidem juxta Doctores communiter usus iste graviter obligat: de quo tamen non immeritò dubitat *Lugo*, & solum venialiter obligare indicat *Villalobos*, ut refert *Aversa q. 10. sect. 4. 5.* Tertiò loquendo: ed quod fortè usus iste sit introductus aut frequentatus, non tam animo se graviter obligandi, quàm quia is est communis significandi modus & magis facilis.

Nec obstat, quod *Augustinus l. de vera & falsa pœnit. c. 10.* & refertur *c. Quam pœnitentia d. 1. de pœnit.* omnino reprobet confessionem per scriptum. Nam Auctor operis (quem constat non esse *Augustinum*) solum vult non esse faciendam absenti per scriptum, vel aliquem nuntium. Verba sunt: *Præcipit enim dominus mundatis, ut ostenderens Ora Sacerdotibus, docens corporali præsentia confitenda*

85.
Objeçtio
sexta.
Resp.

86.
Confessio
facienda ore
ex usu Ecclesiæ.

An graviter
obligante,
dubium est.

confitenda esse peccata, non per nuntium, non per scriptum manifestanda. Dixit, Ora monstrat, & omnes, non unus pro omnibus &c.

87.
Satis ex-
cusat causa
rationabilis.

Excusat saltem causa rationabilis confitentem scripto vel nutibus Sacerdoti praesenti; ut si v. g. poenitens sit mutus, vel ob morbum non valens amplius loqui. Item si addit notabilis in loquela, difficultas, aut in quorundam peccatorum expressione singularis pudor. Immo confiteretur absque ulla culpa, qui post peccata in charta descripta & porrecta sacerdoti, ac ab eo lecta, proprio ore diceret: Accuso me de his omnibus, quae in charta legisti; aut Confessario hoc interroganti responderet, quod sic. Sicut etiam qui scit peccata sua sacerdoti esse aliunde nota; aut confessus ei erat invalide, satis confiteretur dicendo: Accuso me de iis peccatis quae nosti, aut quae in alia irrita confessione tibi exposui. Existimat tamen Lugo non esse permittendum, ut quis confiteatur anticipatè, dicendo: Accuso me de his, quae in charta leges. Sed nullam solidam, & in praxi considerabilem in hoc differentiam videt Poncius disp. 4 §. 48. Neque ego similiter: eod quod talis accusatio satis maneat moraliter etiam post lecta peccata; quidquid arguat Bosio hic sect. 7. Conclus. 3.

88.
An qui no-
quis ore, te-
neatur scrip-
to confiteri.

Sed quaeritur, an quis teneatur confiteri scripto, quando non potest voce. Negat Richardus, Sotus, Cajetanus, Navarrus & quidam alii. Et specialiter nonnulli id volunt, si sermo sit de obligatione praecipit Ecclesiastici confessionis: secus autem dicendum esse, quando obligat praecipitum divinum; puta, in articulo mortis. Verum cum Doctoribus communiùs dicendum videtur, poenitentem, qui non potest confiteri ore, debere id facere, sive nutibus, sive etiam scripto: cum in hoc non appareat incommodum alicujus momenti, sive ex parte secreti, sive aliunde, cui non possit facile occurrì. Quamvis juxta supradicta non obligetur quis peccata scribere, ne excidant memorià; cum integritas confessionis non obliget ad hujusmodi anticipatam & extraordinariam diligentiam.

89.
Confessio
auricularis
fit est à
Christo in-
stituta, ut
publica non
sit vetita
nec praeci-
pta, immo
neque praeci-
pibilis ab
Ecclesia.

DICO II. Confessio sacramentalis est secreta ex institutione Christi, non quia publicam ipse vetuit, sed quia non nisi secretam seu auricularem praecipit. Unde Confessio publica nec est praecipita, nec prohibita, adeoque dum subest rationabilis causa v. g. major humiliatio poenitentis, aliorumque aedificatio &c. est laudanda; quando autem subest aliquid inconveniens, dissuadenda. Alioquin per utramque confessionem aequaliter potest innotescere judici status poenitentis. Ita communiter Doctores, & satis colligitur ex Trid. sess. 14. c. 5. ubi etiam insinuat confessionem publicam non posse ab Ecclesia praecipì.

Scotus non

Nec obstat Scotus d. 17. n. 31. ibi enim non

vult Scotus confessionem secreta esse de necessitate Sacramenti (ut ei male imponit Suarez, Vasquez & alii) sed ne penem ex institutione Christi obligari ad confessionem non secretam, ut etiam advertit Comink disp. 6. dub. 2. Anfert enim Scotus supra, quod pluribus Sacerdotibus simul non est confitendum necessarium, seu ex vi praecipit. Quod (inquit) si fiat, non est sacramentalis Confessio, qualis nempe est in praecipit. Qui sensus patet: nam mox subdit: Maxime autem videtur, quod non sit confitendum per interpretem, quando timeatur ipsum non esse secretarium et nonum. Ubi aperte supponit id fieri posse, praesertim si interpret sit idoneus secretarius.

Hinc quaeritur, an poenitens, qui aliter non potest, obligetur confiteri per interpretem? Resp. Neg. cum Scoto (sup. & aliis communiter. Non aliam enim confessionem praecipit Ecclesia, quam in qua poenitens solus peccata proprio sacerdoti confiteatur, ut dicitur cap. Omnis utriusque sexus, de Penit. & remiss. Neque etiam alterius quam secretae confessionis, quae fit apud solum sacerdotem, divinum praecipitum agnoscit Trid. sess. 14. ubi etiam docet, id quod Christus praecipit, voluisse Ecclesiam in Concilio Lateranensi singulis annis impleri; sed Ecclesia non praecipit confessionem per interpretem, ergo neque Christus. Ratio est, quod onus hoc sit grave, confessioni extrinsecum: adeoque à confessione excusat. Sicut non teneretur confiteri peccatum, etiam in articulo mortis, quando secretum illud à sacerdote etiam uni tantum revelandum.

Peccator tamen, qui de perfecta contritione non esset satis securus, obligaretur confiteri in articulo mortis per interpretem; non quidem ex praecipitum divino positivo confessionis (ut voluit Lugo) sed ex praecipitum propriae charitatis, ex qua similiter esset ad idem obligatus, etiam si Christus confessionem non praecipisset, sed tantum consulisset. Quamvis autem consilium esset tunc confiteri peccata integre, simpliciter tamen sufficeret confiteri unum mortale, aut etiam veniale. Vix equidem est natum fieri, ut quis, etsi idiomatis ignarus, non posset absque interprete per scriptum vel nutus explicare sacerdoti aliquid saltem peccatum in particulari: cum etiam id facere possint muti. Deinde quando id fieri non posset, sufficeret exprimere in genere desiderium absolutionis & statum peccatoris in communi: quod utique posset facere per nutus, & sine incommodo etiam per interpretem.

DICO III. Confessio debet esse verax, adeo ut mortaliter peccet, qui in ea negat aliquod mortale, quod hic & nunc teneretur confiteri. Idem est de eo, qui confitetur aliquod mortale, quod non fecit, nisi excusetur per simplicitate vel ignorantia. Scotus praecipit

est, si confiteatur veniale quod non fecit; excepto casu, quo illud est tota materia confessionis. Ita communiter Doctores.

Prima pars patet: quia voluntariè tacens in confessione mortale quod tenetur confiteri, peccat mortaliter; ergo multò magis, qui negat se illud fecisse. Si autem neget veniale à se commissum, aut mortale legitime confessum, vel non confessum quidem, sed à quo confitendo hic & nunc excusatur, tantum committit mendacium veniale; cum non pervertat notabiliter iudicium Confessarii, scilicet in materia hic & nunc necessaria. Immo si, neget cum æquivocatione rationabiliter adhibita, ne quidem erit culpa venialis, uti nec mendacium. Idem est de tempore ex quo quis est confessus, similibusve circumstantiis, dummodo absque occultatione alicujus peccati mortalis, vel conditionis & status pœnitentis ad iudicium debitum necessariò confitendi honestat. Et hinc majori ratione excusatur à mortali, qui mentitur in confessione circa rem à illam non pertinentem.

Secunda pars probatur: quia confitens mortale quod non fecit, decipit iudicem in gravi & necessaria, ejusque iudicium pervertit. E contra verò, quia peccatum veniale non est materia necessaria, nec mutat notabiliter iudicium Confessarii, idcirco non peccat graviter, qui confitetur veniale quod non fecit: nisi illud foret tota materia confessionis: tunc enim defectu materiæ Sacramentum esset irritum; quod est grave. Et hinc patet etiam tertia pars Conclusionis; quæ negatur à Casetano & paucis aliis. Pro quibus

Dices: qui cum hostiis triticis non consecratis proponeret Sacerdoti unam non triticam, super quam uti ceteras proferat Sacerdos formam cum intentione consecrandi, peccat mortaliter: ergo similiter qui præbet pro materia absolutionis aliquod veniale, quod non est vera materia, sive quia non est commissum, sive quia non adest de illo dolor. Resp. I. Neg. Conf. quia consecrare etiam partialem materiam non consecrabilè semper est grave omnium iudicio; non sic absolvere partialiter à materia levi non subsistente, ut similiter iudicant Doctores communiter. Disparitas verò à priori assignari potest, quòd singulæ hostiæ sint singula Sacramenta, & tantum sit Sacramentum in parte minima, quantum in magna. Quare idem esset, si unicà formâ absolverentur duo, quorum unus est indispositus: nam ibi etiam est duplex Sacramentum. Deinde disparitas est, quòd in Eucharistia omnis materia sit gravis æqualiter; in confessione non, in qua veniale communi sensu æstimatur materia levis, & leviter faciens ad iudicium, adeoque & defectus in illa. In

confessione enim gravitas desumitur ex gravitate materiæ iudicandæ, cum sit instar iudicii; cuius equidem substantia sacramentalis ob alterius materiæ appositionem censetur subsistere.

Responderi potest II. qui sic confitetur aliquod veniale, tantum petit absolutionem suæ personæ ab iis, à quibus hic & nunc absolubilis est; idque solum intendit ipse sacerdos in communi sua intentione, adeoque tunc ex intentione saltem tacita absolutio non cadit super veniale falsum v. g. nisi quatenus est absolubile; sicut super dubia cadere censetur. Si autem simili modo præbeatur materia non consecrabilis simul cum consecrabili, non committeretur sacrilegium ex parte consecrantis, qui solum intenderet consecrare materiam verè consecrabilem. Sicut etsi vino mixtum sit lac, mel, aliave substantia, consecrans non facit sacrilegium, quia tantum fertur intentio ipsius super contentum in calice, quod est verè consecrabile. Quare ex hac parte nec erit sacrilegium ex parte apponensis: nisi quatenus vel intenderet ut sacerdos determinatè etiam intenderet istam materiam consecrare, vel quatenus exponeret sacerdotem isti periculo; vel quatenus subesset periculum, quòd sacerdos hostiam non triticam proponeret adorandam, sumeret ad complendum sacrificium, aut eam communicanti distribueret, vel quatenus non consecratum facit misceri consecrato, vel quatenus ritum Ecclesiæ infringit.

Petes: an confitens mortale quod non fecit, tamquam aliàs confessum, unâ cum geris peccatis, peccet mortaliter? Resp. receptam sententiam docere quòd sic: eò quòd talis mentiatur circa materiam ex genere suo necessariam, etsi illam non præbeat ut talem in confessione præsentem. Non caret tamen hæc responsio difficultate, eò quòd generatim materia quatenus non necessaria videatur posse censi levis, atque ideo etiam levis ei sit imponenda pœnitentia, adeoque videatur posse censi perversio iudicii in materia levi. Quare etiam non peccat graviter confitens sine dolore mortale aliàs confessum, dummodo adsit dolor de aliis, quæ simul exprimuntur: & tamen non minus tunc subijcit illud mortale verè aliàs commissum iudicio, quam dum confitetur tamquam aliàs confessum, quod verè non commisit: cur ergo potius graviter peccet confitens mortale fictum, quam sine dolore? Propterea non auderet Arriaga d. 31. n. 62. in fine ita certò tale mendacium dicere esse mortale. Et ita absolutè sentire videtur Tannerus disp. 6. q. 7. dub. 2. n. 21.

95.
Resp. 2.

96.

An confitens mortale peccat mortaliter? Resp. saltem, sed tamquam adhuc confessum, mortaliter peccat.

Herinx Sum. Theol. Pars II.

N n QUÆ